

---

---

Ergänzungsprüfung Graecum

**Aufgabe**

Übersetzen Sie den griechischen Text in angemessenes Deutsch.

*Im platonischen Dialog Menon wird ein fiktives Gespräch des Sokrates mit Anytos, einem führenden Politiker in Athen, über die richtige Ausbildung für dessen jungen Gast Menon wiedergegeben. Sokrates fordert darin Anytos zunächst auf, mit ihm gemeinsam nachzudenken, wer der richtige Erzieher der Jugend ist.*

**Σωκράτης:** νῦν τοίνυν ἔξεστί σε μετ' ἐμοῦ κοινῇ βουλευέσθαι περὶ τοῦ ξένου

2 τούτου Μένωνος. οὗτος γάρ, ὦ Ἄνυτε, πάλαι λέγει πρὸς με, ὅτι ἐπιθυμεῖ ταύτης  
τῆς σοφίας καὶ ἀρετῆς, ἣ οἱ ἄνθρωποι τὰς τε οἰκίας καὶ τὰς πόλεις καλῶς

4 διοικοῦσι, καὶ τοὺς γονέας τοὺς αὐτῶν θεραπεύουσι, καὶ πολίτας καὶ ξένους  
ὑποδέξασθαι τε καὶ ἀποπέμψαι ἐπίστανται ἀξίως ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. ταύτην οὖν

6 τὴν ἀρετὴν σκόπει, παρὰ τίνας ἂν πέμποντες αὐτὸν ὀρθῶς πέμπομεν.

ἢ δῆλον δὴ κατὰ τὸν ἄρτι λόγον, ὅτι παρὰ τούτους τοὺς ὑπισχνουμένους ἀρετῆς

8 διδασκάλους εἶναι καὶ ἀποφῆναντας αὐτοὺς κοινούς τῶν Ἑλλήνων τῶ  
βουλομένῳ μανθάνειν, μισθὸν τούτου ταξαμένους τε καὶπραττομένους;

10 **Ἄνυτος:** καὶ τίνας λέγεις τούτους, ὦ Σώκρατες;

**Σωκράτης:** οἶσθα δῆπου καὶ σύ, ὅτι οὗτοί εἰσιν, οὐς οἱ ἄνθρωποι καλοῦσι

12 σοφιστάς.

**Ἄνυτος:** Ἡράκλεις, εὐφήμει, ὦ Σώκρατες. μηδένα τῶν γ' ἐμῶν μήτε οἰκείων

14 μήτε φίλων, μήτε ἀστὸν μήτε ξένον, τοιαύτη μανία λάβοι, ὥστε παρὰ τούτους  
ἐλθόντα λωβηθῆναι, ἐπεὶ οὗτοί γε φανερά ἐστι λώβη τε καὶ διαφθορά

16 τῶν συγγιγνομένων. [...]

**Σωκράτης:** Πότερον δέ, ὦ Ἄνυτε, ἠδίκησε τίς σε τῶν σοφιστῶν, ἢ τί οὕτως αὐτοῖς

18 χαλεπὸς εἶ;

**Ἄνυτος:** Οὐδὲ, μὰ Δία, ἔγωγε συγγέγονα πώποτε αὐτῶν οὐδενί, οὐδ' ἂν ἄλλον

20 ἐάσαιμι τῶν ἐμῶν οὐδένα.

---

---

Ergänzungsprüfung Graecum  
Übersetzungshilfen

- Z.1 ἔξεστι – est ist erlaubt, es ist möglich
- Z.2 Μένων – *Menon aus Thessalien, Gesprächspartner des Sokrates, Gast des Anytos.*  
Ἄνυτος – *Anytos, Gesprächspartner des Sokrates*
- Z.5 ὑποδέχομαι – (gastfreundlich) aufnehmen, empfangen  
ἀποπέμπω – (gastfreundlich) fortsenden, verabschieden
- Z.6 τὴν ἀρετὴν – *Der Begriff greift τῆς [...] ἀρετῆς in Z.3 auf.*  
σκόπει = σκόπε-ε  
παρὰ τίνας – *übersetze: zu welchen [Leuten/Lehrern]*
- Z.7 ἢ δῆλον [...] – *ergänze: ἐστίν*  
κατὰ τὸν ἄρτι λόγον – *übersetze: gemäß der vorherigen Rede/Argumentation*
- Z.7-9 ὅτι [...] πραττομένους; – *ordne:*  
ὅτι [αὐτὸν ἂν πέμπομεν]  
παρὰ τούτους τοὺς ὑπισχνουμένους ἀρετῆς διδασκάλους εἶναι καὶ  
ἀποφῆναντας [...] τῶν Ἑλλήνων τῷ βουλομένῳ μανθάνειν,  
μισθὸν τούτου ταξαμένους τε καὶ πραττομένους;
- Z.8 ἀποφαίνω ἑμαυτὸν τινὶ κοινόν – sich jmdm. anbieten
- Z.9 πράττομαι – *hier: sich bezahlen lassen, annehmen*
- Z.10 λέγω – *hier: meinen*
- Z.13 Ἥράκλεις, εὐφήμει = *hier: Gott bewahre!*
- Z.15 λωβάομαι – schimpflich behandeln, beschädigen  
[...] οὐτοί γε φανερά ἐστι [...] – *übersetze: [...] diese sind doch offenbar [...]*  
ἡ λώβη – der Schaden
- Z.16 οἱ συγγιγνώμενοι – *Gemeint sind hier die Schüler.*
- Z.17 πότερον [...] ἢ – [ob] [...] oder (*leitet eine Doppelfrage ein*)
- Z.18 χαλεπὸς εἶναι *m. Gen.* – böse auf jmdn. sein
- Z.19 μὰ Δία – beim Zeus (*Ausruf*)  
συγγέγονα – *1. Sg. Ind. Perf. Akt. von συγγίγνομαι m. Dat. (mit jmdm. zusammentreffen, sich mit jmdm. einlassen)*
- Z. 20 ἐάω *m. Akk.* – jmdn. lassen, jmdm. etw. erlauben  
οἱ ἐμοί – die Meinen, meine Angehörige (τῶν ἐμῶν *ist abhängig von ἄλλον [...]*  
οὐδένα)